

עלון קיבוץ נירים

גיליון מספר 704 אוקטובר 2015 תשרי תשע"ו

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015
והפעם: 50 לגרעין 'תדהר'

'הקרקס האפריקאי'
שהקפיץ את הילדים
בערב סוכות

חג הקיבוץ חמישים ל'תדהר' לירז אנקר לוי

קיבוץ נירים חוגג 69 שנים. דור ועוד דור, אנשים שהיו כאן מתחילת הדרך, כאלו שהצטרפו לאורך השנים, תינוקות שנולדו, תושבים וגם חברים שעזבו אך שומרים על קשר.

פניתי לחברים, לתושבים ולילדים בבקשה שיברכו את נירים, הופתעתי מהיצירתיות: היה מי שהפליג אחורה בזמן ותיאר מציאות באופן נוסטלגי, היה מי שהביע ביקורת והעביר מסר עם הפנים לעתיד, היה מי שהביע כשרון יצירתי ומי שפשוט בירך.

גרעין "תדהר" מציין השנה 50 שנים להווסדו. 50 שנים שהם כאן, בנירים. ובחג הקיבוץ הזה, נציין זאת בתערוכה שאוצר דוד לב ובמספר כתבות בגיליון זה. חלקם הורים של חברי מהילדות בנירים, ופתאום אני מגלה חיים שלמים שלא ידעתי על קיומם, אנשים ערכיים, חברי "השומר הצעיר", שהגיעו ממרכז הארץ. בגיל צעיר מאוד, אולי צעיר מדי, הם באים למקום המרוחק הזה, לקיבוץ שהיה אז בן 21. היום הם חלק מתבנית הנוף הזה - מהחברה, מהשבילים, הדשא והשדות. בדרך איבדו חברים קרובים, חלקם במלחמות ישראל, וגם להם מוקדש מקום בגיליון הזה. הם מספרים זיכרונות, שכמו מחזירים את הקורא לנירים של לפני 50 שנה. החודש נערכו שתי אזכרות לשני בני הקיבוץ - עדי פטר ז"ל ודורון זילצר ז"ל. על הדשא ליד אבן הזיכרון לזכרו התקיים, בפעם האחרונה משחק הכדור-רגל המסורתי לציון 10 שנים בלי עדי. בארכיון התקיימה תערוכת ציורים של דורון לציון 20 שנה לפטירתה.

ישנם גם המדורים הקבועים של העלון: קולטורה'לה עם אירועי התרבות שהיו בחודש האחרון, קטע-קטע של אדם לוי ופינת הנוסטלגיה של שגיא בשן.

מזל טוב קיבוץ נירים, שנה טובה וחג קיבוץ שמח. מקווה שתהנו מהקריאה.

תמונת החודש

טיול-קיבוץ לקיסריה
שהתקיים החודש.
יוסי ומשה מקשיבים
לשירת הזמרות
בצל הפסל

חצבים לאוהבים

זרעתי לפני שלוש שנים זרעי חצב רבים מפריחה בגינתי. כולם נבטו. יש לי בצלי חצב בני שלוש (הפריחה - בעוד שנה-שנתיים). החצב אינו זקוק להשקייה ורצוי לגדלו בשמש, אך אפשרי גם בצל. כדאי לשותלם בקבוצה של מספר בצלים (לא צפופים מדי). בגלל גובה פריחתו כדאי לשותלו מאחורי צמחים נמוכים ממנו. מאמצע אוגוסט אפשר לתת השקיית עידוד לפריחה וצמיחה של העלים הירוקים.

החצב מאריך ימים, עד 30 שנה.
אלה, שעדיין לא גרים בשיכון קבע יכולים לשתול את החצבים גם באדניות. המעוניינים מתבקשים להודיעני יום-יומיים מראש, על מנת שאשקה את המקום. **המבקשים לשתול בגינתם חצבים, מוזמנים.**

גילה שילה

חצבים ליד ביתה של ניצה חפץ

צוות העלון: לירז אנקר לוי, עדו רז, נמרוד חפץ, ארנון אבני, אדם לוי, ענת חפץ.

צרו קשר: alon.nirim@gmail.com

ברכת הגינה הקהילתית תשע"ו / עינב מאור

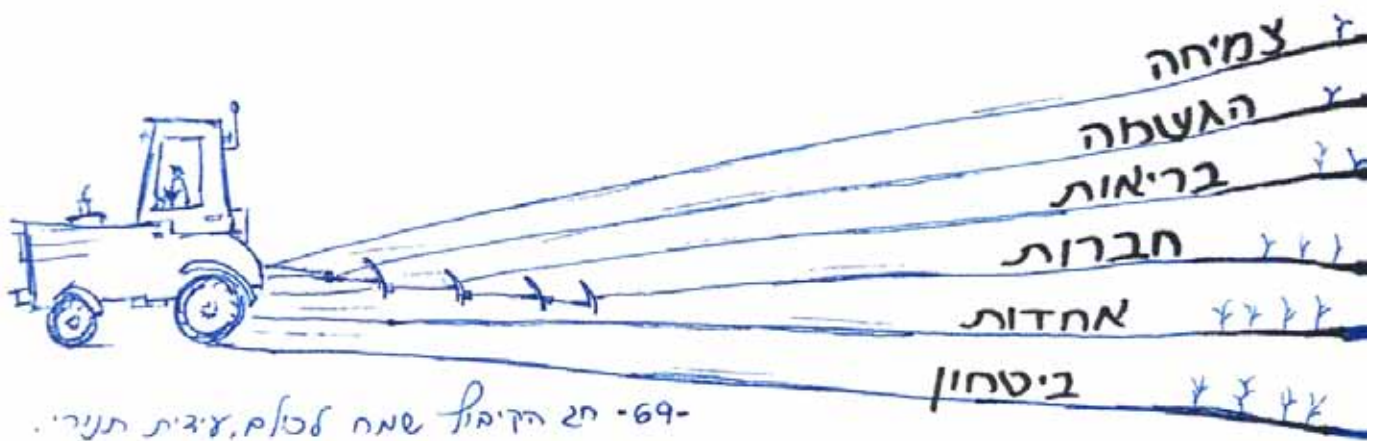
שהשקט הזה, וגם השלווה
יישמרו ככל שניתן
שיבוא כבר שלום או לפחות אחווה
ליהנות מימינו כאן

שנדאג לאדם וגם לסביבה
ובהרגלים חדשים נתחדש:
נקמפסט פסולתנו באהבה
נמחזר, או שוב נשתמש

שבשנה הבאה נשב במרפסת
בבריכה או בגינה
נאכל בטטות ואבוקדו, נשחק תופסת
ושתהיה לנו אחלה שנה.

שנה כי תכלה, שנה משומשת
ממש עוד שניה, אלינו ניגשת
אומרת שלום, או תודה או סליחה
וקופצת להיפרד מהקיץ בברכה.
משאירה מאחור הפסקות חשמל ומים
כבישים חדשים, הסדרי ביניים
פעילות תרבותית ענפה ונאה
וגינה קהילתית חדשה וצנועה
יוזמות חברתיות פורצות דרך
וועדת ספורט-נו, כאבים בברך...

אך ביום הולדת לא מסתכלים על מה שהיה
זהו חג העתיד, חג ציפייה
שנה של אבל וצמיחה עברה עלינו
ואל שנת השבעים נישא פנינו
שנעמול בכבוד ונדע לכבד
את החלש, החזק, השונה
שנשמור את הטוב שלא יאבד
ואתו נסיף ונבנה.

מה עוד נברך

לקראת חג הקיבוץ בפעם השישים ותשע, כמה מילות ברכה גם מאיתנו, צוות החג. מה עוד נברך: שתהא לנו שנה טובה ושלווה. שנגדל ונתרחב עם חברות וחברים חדשים. שנבלה יחד בחגים, בברכה, בקבוצת ההליכה ובמגרש כדורסל מחודש. שירדו עלינו גשמי ברכה, אחרי החג והשלמת אסיף הבוטנים כמובן. שיסיימו את בינוי התשתיות ויחלו בבינוי הבתים החדשים.

ועוד ברכה לחברי וחברות גרעין תדהר החוגגים חמישים בנירים: שתמשיכו להיות פעילים ומשפיעים. להתראות השנה הבאה בחג שבעים לנירים.

מאחלים, חברי הצוות חג הקיבוץ:
יוסי, מטי, בושמת, נאוה ע, לירז וגילי

'דני למבאדה' מכיסופים,
למי שלא מכיר.
בשנה האחרונה הוא
מאיר את חגיגתנו ומעצים
את קולנו כפיים.

שנדע לשמור על נכסינו / דרור תנורי

עינינו נשואות עכשיו לעבר היעד הבא - קליטת חברים חדשים וצמיחה דמוגרפית שהיא היעד העיקרי, המשמעותי, והחשוב ביותר של נירים בשנים הקרובות.

וחזון. בשל יחס המדינה אלינו המשוואה האולטימטיבית עבורנו, כיום ולשני העשורים הקרובים עוסקת במספר חברי הקיבוץ כרכיב היחיד בשמירה על הקרקע שתעמוד לרשותנו, גובה מכסת המים ושאר אמצעי הייצור.

זו הברכה ואזהרה בצידה:

אם לא נשכיל להבין כי המגזר שלנו כיום הוא שק החבטות, המטרה והכתובת לכל חוליי החברה הישראלית, יקשה עלינו להתמודד עם מציאות שזהו סדר היום שלה ותפיסת עולמה המיוצגת בבוטות ע"י "נערי האוצר", אבל גם ע"י ה"מחליטים" שמעליהם. כך, לדוגמא, כל בעיות "יוקר המחיה" שנגזרות מהמחאה החברתית מוטלות על החקלאים בעוד שלכולם ברור כי אנחנו לא הכתובת. ביטוי מובהק לכך ניתן למצוא ביחס "הממלכה" למגזר שלנו: אם מנתחים את "חוק הסדרים" כנספח לתקציב המדינה, מוצאים התעמרות, ריסוק ורמיסת כל המגזר החקלאי והכל תחת "תחרות חופשית" מבלי להבין כי ענף החקלאות הוא יוצא מכלל זה וחייב תכנון (לא זה הזמן והמקום להסביר מדוע, אסתפק בציון עובדת נזקי הטבע שאין עליהן שליטה, בטחון המזון ההכרחי למדינה וגורמים נוספים המחייבים תכנון והסדרה). אני מאחל לנירים שנדע, כבעבר, להיערך ולהצליח באתגר זה על כל נגזרותיו והן רבות ומרובות.

אנחנו חוגגים את חג הקיבוץ במבט פנימה אל ה"חצר" הפורחת המתחדשת שלנו, אל הילדים שמשחקים בכל פינה, אל האנשים שאנחנו, אל השדות שלנו - את כל אלה אני מברך בחג שמח.

יסכימו כולם שלמרות הפלירטוטים והניסיונות עם "תעשייה" אנחנו בעיקר משק של חקלאות. למרות הניסיונות להיחלץ ממה שתמיד נראה כהצמדות לעבר - נשארנו בסופו של דבר עם החקלאות לא רק כפרנסה, אלא כאורח חיים גם כאשר רוב חברי הקיבוץ אינם חקלאים.

עברנו מהפיכה לא קטנה עם שינוי אורחות חיינו, טלטלה שקיבוצים רבים הגיעו אליה נטולי משאבים וחסרי נכסים כלכליים משותפים שכל כך חיוניים למהלך שכזה. למזלנו עמד לרשותנו משק מבוסס יחסית באחד מעשורי השיא שלו, עם מערכת ניהול ובקרה ואנשי מקצוע מעולים שיצרו עבורנו גשר יציב שאיפשר - יחסית ללא סיכונים - את המעבר לעידן החדש.

עינינו נשואות עכשיו לעבר היעד הבא - קליטת חברים חדשים וצמיחה דמוגרפית שהיא היעד העיקרי, המשמעותי, והחשוב ביותר של נירים בשנים הקרובות.

קצב השינויים בעולם המודרני הוא כל כך מהיר, רמת הסיכונים והאיומים היא כל כך גבוהה ומתחייבת כתוצאה מכך חשיבה

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015

דייש בוטנים בשדה 'שלושת העצים'

מה נאחל לעצמינו לכבוד חגיגות ה-69

קורין יקר

שהקיבוץ יהיה פורח ויפה. שתהיה חקלאות טובה ושנה טובה.

שיריק

משמח אותי לראות שוב צעירים וילדים בשבילי הקיבוץ ובחדר האוכל.

ברצוני לברך לקראת חג הקיבוץ ה-70, שנמשיך לקלוט משפחות ולהתרחב, שנדע לסלוח על מריבות העבר ולטפח את היחד החברתי, שניזום מפגשים חברתיים במסגרות שונות, שיתמלאו בתי הילדים בילדי קבוץ.

כל טוב לכולנו והרבה בריאות.

והעיקר שיהיה שקט ונוכל לבנות ולחדש את מראה הקיבוץ ואת חיי היחד.

אופיר איסר

אני מאחלת לקיבוץ שימשיך לשגשג ולהתפתח. שיגיעו לכאן עוד אנשים ושימשיך להיות מקום נהדר לגור בו.

לילך צאיג אבן צור

הגעת לגיל שהצעירים ברוחם עושים אותו שוב ושוב בתשוקה ונושאים אליו עיניים, שהרי החיים מתחילים מחדש אחרי שמשחררים מהעבודה ואפשר להתחיל להנות על פי חוקי המדינה (היציאה לפנסיה). כמו האינג והיאנג, אחד משלים את השני, הדור הצעיר שנכנס משלים את הדור הוותיק. שנמשיך למצוא את האיזון בין כל האתגרים, המחלוקות ושאר מיני הירקות שעוד יגיעו בהמשך.

שיר רוצ'מן

שנשמח ונהיה קיבוץ חזק. שנה טובה.

אור חרמוני

קיבוץ נירים זה לא סתם קיבוץ רגיל, אנחנו אחד הקיבוצים הראשונים במועצה, וזה מסמל חוזק וייחוד. השנה חג הקיבוץ הוא לא רגיל כי חסרים פה כמה אנשים מאוד

חשובים שהיו משמעותיים בקיבוץ ובחיים שלי. אני מקווה ומאחל שהכל יהיה בסדר.

גליה הלר קרמר

כתוב ברכה לחג הקיבוץ זה קצת מביך ובדרך לא מקורית אוסיף שזה קצת כמו לתאר למי שלא רואה, איזה צבע יש לשמים שרואים מאחורי הגדר של הקיבוץ עכשיו עכשיו. כי איך מברכים מקום שהוא אוסף קזה גדול של רגעים אישיים, חברים מפגשים שיחות שתיקות ואהבות. כאן נולדתי, גדלתי אהבתי פעם ראשונה, נישאתי בכיתי חלמתי גידלתי את ילדותי...

באמת רוב הבקרים של חיי התעוררתי במקום הזה. נשמתי את הריח הזה שמעתי את הקולות של כאן, אני ממש הסיפור הקלאסי של טיול לואדי, מדורה שומרת לילה, משק ילדים הקמה השכבה, שומרת בואי לקבוצת יקינטון הכל.אפילו טיפונת עם נעה בתי הבכורה..נכון שהקיבוץ הוא המון רגעים פרטיים ואישיים אבל בשבילי יום הולדת שרגע לפני שבעים זה נורא מביך אבל אני כבר מרגישה שאני בגיל של הקיבוץ.. כזאת עתיקות נודפת גם ממני. כל כך הרבה געגועים למה שהיה, והגעתי למסקנה מענגת שלכל מה שלא אהבתי עכשיו אני נורא מתגעגעת..לאוכל של החדר אוכל למכבסה לחג פסח באולם לסרטים באולם הספורט לבריכה בלילה לעבודת שבת ואפילו לגיוסים המשעממים של העישוב בכותנה. אז מה בכל זה משמח שישנם עדיין כאלה שמבקשים ממני לברך ושמעניין לשמוע כי מה מזה הולך איתי אז זהו שהרוב. יום הולדת שמח

אדלר ראמר

קיבוצי היקר, אנשים אינם הולכים ונהיים צעירים יותר - אבל יישובים כן יכולים! אני מאחלת לנו שמשך להצעיר, לגדול ולפרוח! שנדע לקבל בברכה את חברינו החדשים, ואת אלו שעוד עתידים לבוא (והרבה!) שנדע רק שקט בטחוני, שגשוג ובטחון כלכלי והרבה קבלה ואהבה איש לרעהו.

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015

חמישים לתדהר

גרעין "תדהר" - מסכמים 50 שנים בנירים/ אדם לוי, בושמת גלין ולירז אנקר לוי מראיינים. הראיונות נערכו בנפרד עם כל אחד מהמראיינים, שושי התראיינה מטיוול בסין.

ב-1965 הגיע לנירים גרעין "תדהר" - חניכי "השומר הצעיר" מקיני תל-אביב, נווה שאנן, פתח-תקוה, רחובות וגבעת שמואל. חברי הגרעין שנשארו בנירים הם: רוני גיטר, מוסה דובדבני, דוד לב, ברכה ומוטי בלושטיין, בני ושושי וולוז'ני, רפי פופלוול ז"ל, ראובן גולן ז"ל. שני חברי גרעין נפלו במלחמות ישראל: אבינועם שמשוני ז"ל ויעקב זיטומירסקי ז"ל.

ניסינו לקבץ זיכרונות, חוויות וסיפורים מאותה תקופה. זה לא היה קל, בכל זאת עברו 50 שנה.

איך הגעתם לגרעין תדהר? ספרו על תחילת הדרך

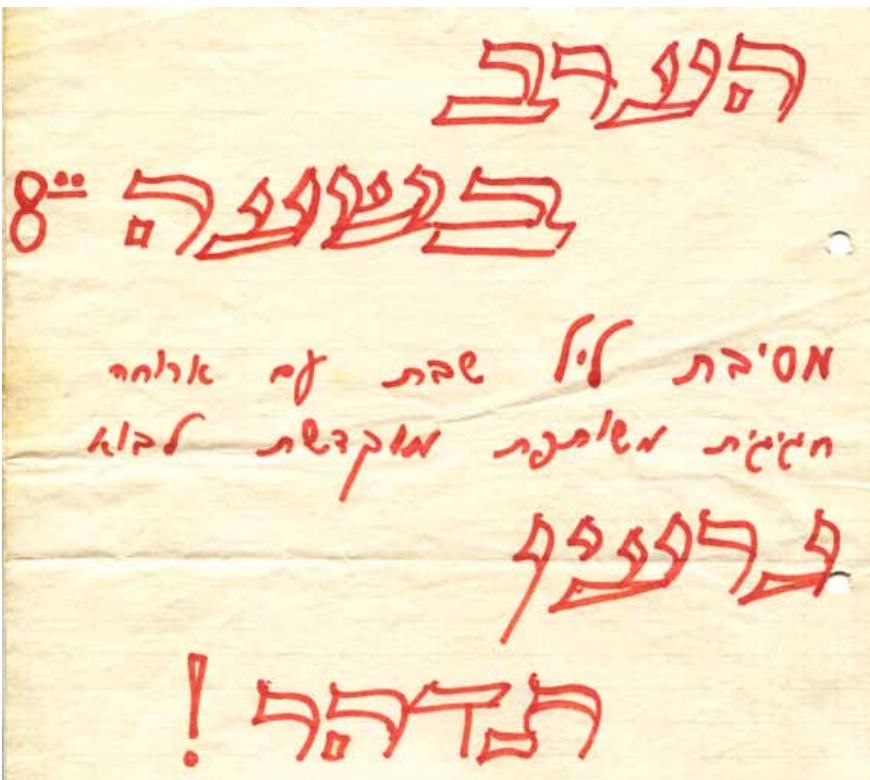
ברכה: הגענו לנירים ביולי 1965 במסגרת גרעין "השומר הצעיר" מקיני תל אביב צפון, נווה שאנן חיפה, רחובות, פתח תקוה וגבעת שמואל. אני הגעתי מגבעת שמואל ומוטי מפתח תקוה. הכרנו במסגרת הגרעין. **מוסה:** הייתי ב"שומר הצעיר" (נווה שאנן, חיפה), התגבשנו לגרעין, התנועה החליטה לאן

הולכים ובאנו לנירים. הגענו באוטובוס מתל אביב בקו של וובקה. היינו 55 איש - גרעין מאוד גדול, מאוד מגובש. **שושי:** כשהגענו לנירים, גרעין תדהר מנה 70 חברים שהורכבו מחמישה גדודים. בני ואני השתייכנו לקו "השומר הצעיר" בגבעת שמואל. אבינועם אבני היה מדריך הגרעין בשנת היב' שלנו וכשהגענו לנירים, ניצה חפץ הוגדרה ה"מטפלת" של הגרעין.

רוני: הייתי חבר בגרעין "השומר הצעיר" של קו צפון תל אביב ובאופן טבעי זה נראה לי המשך לדברים שהייתי בהם לפני כן. לא הרהרתי הרבה אם אני צריך או לא צריך, רוצה או לא רוצה, אלא כולם הלכו. ה-"כולם" שלי היה "השומר הצעיר".

חברות ב"שומר הצעיר" משמע שתיים-שלוש פעולות או מפגשים בשבוע, עם כל הכרוך בדינמיקה של התנועה, חניכים, מדריכים וכו'. "השומר הצעיר" בתל אביב זה ללכת לפעמים לדיזנגוף בחולצה כחולה עם שרוך לבן באופן בוטה ולאכול גלידה - זו הייתה אמירה להשתייך לקו, כי היינו מיעוט בקרב בני הנוער, וההמשך של ללכת להיות חלוץ בנגב נראה לי המשך טבעי למה שעשיתי עד גיל 18.

הקיבוץ הארצי היה קובע לאן הולך כל גרעין, והיה מתח גדול, מכיוון שקיבוצים היו תלויים בכוח העבודה ההמוני. ההנהגה הראשית קיבלה את ההוראה לשלוח אותנו לנירים, ואנחנו התקוממנו - העדפנו את אדמית (בצפון, לא רחוק מסאסא), **יחידו 704 אוקטובר 2015**

שהיה אז קיבוץ צעיר, ואנחנו מדדנו חלוציות בוותק הקיבוץ. אפילו התעמתנו בצורה פיזית, ממש על גבול האלימות, עם החבר'ה מקו חולון שזכו בקיבוץ צעיר. אני זוכר את היום שבאו לקחת אותנו יום שבת אחד, ממש בסיום בחינת הבגרות האחרונה. במשך הרבה שנים היה בקו שלנו משטח מאובק של חול, והמדריך שלנו, עמיר שפירא מגן שמואל, הצליח לגייס כסף כדי שירצפו את המגרש. חיכינו באספלט הבוהק החדש בשמש יחד עם האבות שהביאו אותנו ועם הצידוד, עד שבא חיימקה עם משאית 'סקניה-ואביס' גדולה, שמנו את הצידוד ונסענו דרומה.

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015

היה איזשהו שוק ראשוני מהיציאה מהבתים הנוחים? **מוסה:** היה כיף חיים. השוק היחיד היה שאחרי 18 שנים בהן אכלתי את האוכל של אמא (עוף מבושל ושניצללים) הגעתי לנירים והייתי צריך ללמוד לאכול את המזון הקיבוצי, כולל מה שנקרא אז 'שניצל מצרי' - זו הייתה מן קציצה בגודל של שניצל, ששקלה בערך קילו וחצי. רק חולים היו מקבלים עוף מבושל.

באנו למשהו כייפי, של צעירים, כולם ביחד. עם כאלה ששרים וכאלה שמתפלספים בשיחות - רבים מהם לצערנו עזבו ראשונים. באותה תקופה לא כל אחד יכול היה לצאת ללמוד, והיות והם רצו בכך הם החליטו לעזוב. היו גם כאלה

שקמו בבוקר ועזבו את הקיבוץ.

איפה התגוררתם?

מוסה: איפה שהתאילנדים היום, פחות או יותר, היו כמה מבנים שבהם גרנו, ביתנים מאסבסט בצורת ס'. היה מועדון שסגר את המתחם, שם התקיימו שיחות גרעין, ובו היה שולחן פינג-פונג. בסמוך למועדון היה עץ אקליפטוס, שלידו היו כיורים מפח, שם היינו שוטפים פנים במים קרים. את המקלחות ביצענו ב"מקלחת המשותפת" עם מים רותחים. בהמשך, אחרי הצבא, עברנו לבתי "החורשה" (שעדיין קיימים היום, ליד גן דרור הישן). פתאום לקום בבוקר ולפתוח ברז עם מים חמים זורמים - זו הייתה אחת החוויות הנעימות שהיו לנו. זו הייתה מהפכה בשבילנו.

לקראת יום הורים רצינו לקשט את האזור במשהו שיחליף דשא, אז זרענו חיטה. היא גדלה מהר וצבעה בירוק את השטח שבין הבתים.

חוויה או זיכרון מהתקופה בה הגעתם לנירים

ברכה: חוויות מפרק זמן של יובל בנירים בהסתכלות לאורח חמישים שנה עולים הבזקי זיכרון של אירועים שונים חלק מהם: במבצע כראמה במרץ 1968 אבדנו את חבר הגרעין, אבינועם שמשוני ז"ל. שהיה גם חבר ילדות שלי מהקן. ובמלחמת יום כיפור איבדנו את סובתא (יעקב ז'יטומורסקי). משהו אחר: משחק הכדורגל בימי הגרעין מאירק'ה ז"ל שבר למוטי את האף. מוטי אושפז בבית חולים עם גבס על האף. והכי אישי: הדס ביתנו נולדה בתקופת הגרעין, היתה "ילדת הגרעין".

שושי: היה קושי במציאת מקומות עבודה לקבוצה כל כך גדולה ולכן שתלו חלקת קישואים, במטרה לספק מקומות

עבודה, נאלצנו לאכול קישואים, בוקר, צהרים וערב בוריאציות שונות. התגוררנו במחנה הנח"ל באזור גן הירק שם המוסדניקים היום ומשם הלכנו למקלחת הציבורית שהמבנה שלה עדיין קיים ליד הקומונה. אני זוכרת שהתוכי של מיקס היה מטריד את הבנות בשריקה של פועלי בניין. קיבוץ נירים היה צעיר, בן 21, אבל הותיקים נראו לנו זקנים. הגענו כאמור בשנת 65' ובשנת 67' פרצה מלחמת ששת הימים, עוד שירתנו בסדיר ובני הגרעין נקראו למלחמה. הבנות נשארו בנירים. הייתי מטפלת תינוקות שהועבר אל המקלט שמתחת לכביש (איפה שמתגוררת היום משפחת פטר), באותה תקופה לא היו שם בתים ושכונה "היוקרה" היתה צריפים. באחת ההפגזות נפל פגז על המקלט וכת עץ סמוך.

רוני: לא אהבתי את ההתרסה של כמה חברים שלי מהגרעין נגד מה שקורה בארץ. גם אז היה מתח בין דתיים לחילוניים, והם לחצו עליי ועל כמה נוספים בגרעין לעשות מסיבת סטייקים ביום כיפור. אני התנגדתי. הוויכוחים סביב כן או לא לקיים את המסיבה זו חוויה שנשארה בי חרוטה - ואני לא זוכר בסוף אם עשו או לא.

זיכרון של איזשהו אירוע חברתי? למשל רוני סיפר שכשהגעתם היה ויכוח סביב קיום מסיבת סטייקים ביום כיפור

מוסה: אני לא זוכר ויכוחים על נושא זה. אני זוכר שאכן עשינו מסיבת סטייקים על הגג של דוד לב.

החיים אז היו חוויה מאוד נעימה, להיות צעיר ולחיות פה. חוויה נוספת, הקשורה לעבודה, הייתה לרדת במאגר בחורף קר עם תחתונים ולנקות עשבים מהפילטרים של המשאבות, כשהחבר'ה חיכו סביב המדורה למעלה על מנת לייבשנו.

ראובן דומני
מקבל את פני
חברי 'תדהר'
בבואם לנירים

בקיבוץ ובמנהיגיו.
רוני: בששת הימים היינו בשירות סדיר, ולמעשה לא נלחמנו, אלא היינו בשולי המלחמה - הקצב שלה היה מהיר מדי והיא ברח לנו. הרגשנו כאילו גנבו לנו את הצעצוע, את הטנק שעושה בום-בום-בום. ואז, במלחמת יום כיפור, הייתי במוצב על גדות תעלת סואץ, כאשר קיבלתי את הבשורה על מותו של סובתא, חברי מהגרעין. הוא היה איש יקר, אדם שרחוק מכלי נשק, ונהרג ביום האחרון של החצייה בקרב פנים מול פנים. זה היה רגע שאי אפשר להתמודד איתו. מוות.

מה תאחלו לנירים רגע לפני חגיגות ה - 70?
ברכה: חוסן, חוזק ואופטימיות. מבט קדימה. להמשיך לחזק את המרקם החברתי הקהילתי, קליטה של משפחות נוספות, בינוי בקיבוץ, השלמת התשתיות.
שושי: אני מאחלת שנמשיך עם הערבות ההדדית, שנצמח ונגדל עם עוד הרבה משפחות צעירות ובתי ילדים מלאים. שנדע להעריך ולשמוח במה שיש ושיתנו לנו לחיות בשקט ובביטחון עוד שנים רבות.
רוני: קליטה של משפחות צעירות, גם במחיר של לאבד קצת מהלהט האידיאולוגי שכבר כנראה רק בודדים מאתנו סוחבים אותו. אפשר לתת לגחלת הזאת לכבות, ואת האנרגיה להוציא על מה שאנחנו בעצם עושים, אחרת נשאר בית זקנים.
מוסה: שיבואו בחזרה בני קיבוץ עם משפחותיהם. זה כייף לראות אותם, כייף לראות את הילדים שלהם וכייף לראות אותם מבסוטים פה ביחד. זה בעצם הכי שווה.

בנוסף הקימה באמצע הלילה כדי לפתוח קווי השקיה, והעבודה עם או בקרבת החקלאים הוותיקים של הקיבוץ, עודד ופלוק ז"ל ונוספים.

חמישים שנים מאז הגעתכם במסגרת הגרעין צעירים ויפים, האם ישנו רגע, אירוע שלא תשכחו בתולדות נירים?
ברכה: המלחמה האחרונה, קיץ 2014. מלחמה שנתנה את אותותיה בכל, נפשית רגשית ופיזית. היו הרבה רגעים קשים במלחמה הזו ומנקודה זו החיים ממשיכים. מוטי ואני כאן בביתנו בנירים, עם חלק מהמשפחה לצידנו רותם ישראל והנכדים.

שושי: קשה לי עם השאלה הזו, הרגעים הבלתי נשכחים הם רגעי הטראומה. במלחמת יום כיפור, **סובתא**, חבר הגרעין שלנו, שהיה גם שכן שלנו, עלה על מוקש, (יצא ללא פגע ונהרג במלחמת יום כיפור). **גזר** (אליעזר וולך ז"ל), שהיה רכז הפלחה, עלה על מוקש ונפצע קשה מאוד. **אמיר אבני** עלה על מוקש ונהרג ומשפחת אבני הייתה המשפחה המאמצת שלי. מלחמת יום כיפור נמשכה מבחינתי 7 חודשים, עד שבני חזר מהמילואים, ילדתי את אלון לבדי. מותו של **אמנון רוזנברג** מפגיעת פצמ"ר בנירלט. כמובן שגם השנה האחרונה ואירועי "צוק איתן" הם טראומה. אני חושבת שהרגעים הקשים האלה, שנפרשים לאורך חמישים שנה, ממחישים לדור הצעיר יותר, שאף פעם לא היה לנו שקט אמיתי, שחינו היו רצופים באירועים קשים ובכל זאת קיבוץ נירים המשיך להתקיים, לייצר, לגדל ילדים וגם חקלאות מצטיינת. תמיד נשמרה הערבות ההדדית, גם בתקופות הקשות ביותר בנירים ובתנועה הקיבוצית כולה. הדאגה לחבר הפרטי תמיד נשמרה, לא קוצצו תקציבים ולא הגבילו בקופת בית, כמו בהרבה קיבוצים אחרים, דבר שמר על תחושת הביטחון

אבינועם שמשוני, נולד ב- 13.12.1947 בתל-אביב. בנעוריו

הצטרף ל"שומר הצעיר" ולאחר-מכן עבר לבית-הספר החקלאי "מקוה ישראל", שאיפתו היתה ללמוד חקלאות ולהמשיך את חייו בקיבוץ. הוא הצטרף עם חבריו לגרעין 'תדהר'. התגייס לנח"ל ונשלח לקורס מ"כים ולאחר שסיים את הקורס הצטרף לנח"ל מוצנח אשר במסגרתו הצטיין. נפל

ב- 21.3.1968. במבצע 'כרמה'.

סובתא, יעקב ז'יטומירסקי, נולד ב-6.6.1947 בקיבוץ

עמיר שבגליל העליון ועבר לתל אביב עם הוריו. שימש כמדריך בשומר הצעיר בקן הצפון בתל אביב. יעקב גויס לצה"ל בסוף ספטמבר 1966, והתנדב לנח"ל המוצנח והשתתף במלחמת ששת הימים. בתום שירותו הצבאי חזר יעקב לנירים ועבד בשדה. נשא לאישה את אראלה, ונולדה בתם דגנית. בנובמבר 1971, בעובדו בשדות הקיבוץ, עלה

הטרקטור שלו על מוקש, ואך בדרך נס לא נפגע. במלחמת יום-הכיפורים השתתף יעקב בקרבות בסיני. ב-17 באוקטובר צלח את התעלה עם אוגדתו של האלוף אדן. ב-18.10.1973 נפגע מכדור צלף, בעומדו חשוף בנגמ"ש, בן עשרים ושש היה בנופלו.

רפי פופולוול נפטר ב-2004, בן 61.

רפי עלה לישראל בהיותו בן עשרים. כפי שהעיד על עצמו בראיון קודם ל"יחידיו": "הייתי אידיאליסט, ולמעשה לא רציתי לחיות בקיבוץ אנגלו-סכסי. הגעתי לבית הקיבוץ-הארצי בתל אביב, פגשתי שם את בני מוטיילוב (מיטיב), והוא שלח אותי לנירים, ומאז שנת 1964 אני בנירים".

בשנת 1965 הצטרף לגרעין "תדהר". שירת בשירות סדיר, שלוש שנים בנח"ל. השתתף כחייל בשירות סדיר ב"מלחמת ששת הימים" ולאחר מכן שירת שנים רבות כחייל מילואים. לאחר שחרורו מצה"ל בשנת 1968 החל לעבוד ברפת, והיה מזוזה עימה. במשך שנתיים ריכז את ענף הרפת בנירים. באותו גליון "יחידיו" מעיד על עצמו רפי: "לא הלכתי לרפת בגלל אידיאולוגיה אלא מפני שזה מה שאהבתי".

מוסה מספר על רפי: רפי הצטרף אלינו לגרעין ועשה איתנו טירונות כשהיה בן 26, מבוגר מאיתנו בשמונה שנים בערך. אני זוכר שהיה אדם בעל עקרונות, אדם ישר. הוא לא הסכים לנו לסבן ולהוציא "גימלים". מי שהרכיב משקפיים ורצה חופש היה מוציא את אחת מעדשות משקפיים, על בסיס זה היו שולחים אותו לרמב"ם וככה הוא היה מטייל ומבלה במשך יום שלם. כאמור, לאורך כל הטירונות, רפי התנגד למעשה זה ודווקא ביום האחרון בו שוחררנו הביתה, רפי הוציא את העדשה ממשקפיו ונשלח לרמב"ם (במקום להשלח הביתה).

ראובן גולן נפטר ממחלה קשה ב-8 באוגוסט 2014.

מתוך דברים שכתב יואב, בנו: "איש של עבודה. אדם חרוץ ופשוט. אדם צנוע, אוהב אדם וחי. איש של שירה. איש של בישול צמחוני, כמובן. איש של אישה. רומנטיקן בסתר. איש של משפחה, של קיבוץ, של נירים".

מוסה מספר על ראובן: ראובן נתן את הנשמה שלו לגד"ש, הוא עבד בלילות, היה אחראי לפתיחת וסגירת המים בשדות (טרום תקופת האוטומציות), הוא היה חרוץ. אני זוכר הרבה שיחות שלנו ברנו 4 בוואדי בזמן ששקענו בבוכי והיינו מחכים שיבואו עם טרקטור לחלץ אותנו. ראובן היה איש טוב, בשלן טוב, אבא טוב לילדיו, אהב לשיר והיה בעל ידע רב בידיעת הארץ.

אביבה גולן מספרת על ראובן: בגיל 16 ראובן הגיע לנירים במסגרת חברת הנוער "צאלה", הוא הכריז על עצמו כצמחוני ומצא את עצמו ללא אוכל, כי לא היתה אז מודעות לצמחונות. הוא עזב את חברת הנוער וחזר הביתה. יד המקרה הביאה לכך שבמסגרת "השומר הצעיר", גרעין הנח"ל שלו- "תדהר", הגיע בשנית לנירים, מאז נשאר בנירים.

אנטומיה של מקלחת קרה / רוני גיטר

קיבלו אותנו בחום. היינו העתיד באותם ימים ולא עשו איתנו חשבונות. היה ברור שכאן מקומנו והוא מרכז העולם. היה ברור זו הדרך ואין אחרת. עד שהגיעו החיים האמיתיים. רוני גיטר במבט מפוקח ומשועשע

אחד, שלא נזקק אי-פעם לשירות האופניים. אני מצדי לא החמצתי מחשבות על סיוד הגדר של תום סויר וחיוך רחב התפשט לרוחב פניי.

החיבוק החם של מוסדות הקיבוץ הביא את בעלי התפקידים, גזבר, מרכז ועדת שירות להעניק אשראי פיננסי לכל הוצאה, שנרשם עליה "צורכי גרעין". אנשי הכספים של קיבוץ נירים האירו פנים לחברי הגרעין, שעמדו מבוששים מול דמותו מטילת המורא של הגזבר. מדריכי הגרעין חשו במצוקת חניכיהם ותפסו את מקומם בניהול המו"מ עם הגזבר. די היה בקולו המרעים כדי להבריח מי שבא בבקשה כלשהי, אבל הפעם היה הגזבר כולו נופת צופים. "כמה?", שאל במתק שפתיים הגזבר. "אנ'לו'דאה", אמר המדריך, "אבל זה כמת'אלפים בטוח". "הבעיה שלך היא גם חשבון וגם עברית. נראה אותך כופל חמישים חברי גרעין במאה ועשרים שקלים מחיר לכרטיס אגד חופשי". מקצה החדר האפלולי בקע קולה של החברה מהנהלת חשבונות, "על מה לרשום ההוצאה?" הזדקף הגזבר ובקולו הרם אמר, "רשמי 'צורכי גרעין'" בספטמבר 1968 התפרק הגרעין ונפוץ לכל רוח. במבט לאחר זה שווה דמעה שקופה. במבט לפנים זה שווה את המודעות למחיר האמונה.

1965 נספגו בשבילי נירים ובאורחותיה כחמישים חברי גרעין במקומות העבודה, בחדרי ההורים המאמצים ובשילוב בעבודת הוועדות של נירים. החצר הגרעינית במגורי הגרעין בצריפי הנח"ל הייתה שוממה מחברי גרעין. ועוד 'בל יעשה שנעשה' הוא ההצטופפות סביב המדריכים כאילו תורה בפיהם ולכל אחד מן המצטופפים מושב עמידה קבוע. אך הסתיימה הפעולה כבר מוכנים המצטופפים ללוות את המדריכים בצאתם ולקדם את פניהם בבואם. דבר המדריכים נמסר תמיד בלחישת ורק הסמוכים למוצא פיהם יכלו לשמוע מה נאמר או מה עתיד להיעשות כדי לממש את הלחש הנעלם, שעתה הוא מגולגל

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015

בפיהם של הזריזים, והם ממהרים להעביר את רוב החדשות, אך לא את כולן, כדי לשמר את מעט הכוח שנותר. לו רצית להיות כחבר קיבוץ וליהנות מכל העולמות היית חייב להיראות בראש חוצות רוכב בדהרה לכיוון חדר האוכל. אופניים שמוטות על הקיר היו כסוסו של וויאט ארפ. שרשרת של חקירות נערכה לי בגלל הרכיבה וכל ניסיונותי לשכנע את חברי המזכירות, שמדובר בסוס של קיבוץ שכן לא הועילו. נותרתי בלי סוס, אבל עם זוג אופניים חזק. מעמדי בקרב חברי הגרעין התבסס והתייצב גם בזכות הרעיון להשאל האופניים למטרה מוגדרת, למשל להביא כביסה נקייה מקצה אחד של הקיבוץ - המכבסה - לקצה השני - מגורי הגרעין. אופניים גמאו והוסיפו לכבוש מרחקים ולא נותר חבר גרעין

מתוך הספר 'חמישים השנים הראשונות'
שערך רוני גיטר - לחג החמישים

גרעין תדהר בהופעה...

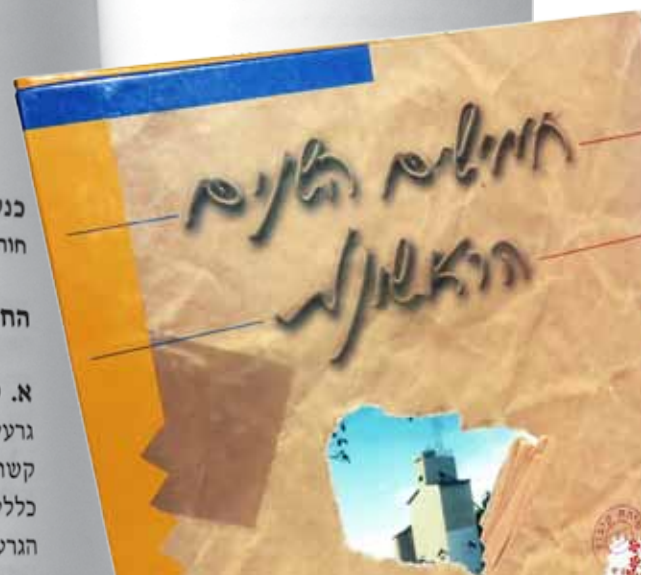
כנס גרעין "תדהר" בנירים
חוג"מ פסח 18-20 באפריל 1965

החלטות שיחת הגרעין - מזכירות גרעין "תדהר"

א. סגנון חיים

גרעין תדהר מחליט כי בשלב זה, עד גמר השל"ת המוקדם, הוא רואה את עצמו קשור לצביון ולאורח החיים השומרי. החלטה זו כוללת תלבושת והתנהגות כללית.

הגרעין שולל את העישון ויעשה כל מאמץ הסברתי-חינוכי למניעתו.

ארץ ישראלי נוסף [מייסדים גרעין "ניר", השלמה אחרי עשור גרעין "נירים"] לקיבוץ של צברים יוצאי הפלמ"ח היה דבר בעל חשיבות פנימית גדולה, זה בא לידי ביטוי בבחירת צוות המדריכים "ממיטב הנוער", ההרגשה שתוספת דם צעיר בעל נתונים דומים מבחינה תרבותית וחברתית יביא לצמיחה גדולה קדימה.

ובאופן אישי, אנחנו בני הקיבוץ שצעירים מגרעין "תדהר" ב 4 שנים, ראינו בהם אחים בוגרים, במיוחד אם היה כזה מאומץ במשפחה, ובעצם לכל אחד היה, לא הייתה אפשרות

69 לנירים
חג הקיבוץ 2015

אחרת, ואם לא אז דאגנו לאמץ כזה. הם שלמדו אותנו לנהוג בטרקטור בשדות השלחין והפלחה, העברת קווים וגרירתם, עיבודים וגם שקיעות כמובן. ואחרי השל"ת המוקדם הם

חיילים במדים, אנחנו שואבים כל מילה על הצבא ועל מה שצפוי לנו בהמשך. על השכול - אבינועם שמשוני ז"ל ועל שמחות של חתונות, פתאום התמלא המקום בקבוצה גדולה של צעירים בנוסף על "צאלה" חברת הנוער בני אותו גיל. אז גם אם נשארו מעט מהם בקיבוץ בהמשך הדרך, העבודה המשותפת וחיי הקיבוץ הביאו לשותפות של עשייה בתחומים השונים, חברה, חינוך, עבודה ועוד.

לקראת 50 השנה הבאות "חזק ואמץ" וביחד נמשיך להפוך את קהילת נירים לפורחת וצומחת.

נירים - קיבוץ [מתוך אתר תנועת העבודה הישראלית] בשנת 1965 הגיע לנירים גרעין "תדהר", של חניכי 'השומר הצעיר' מקיני תל אביב, נווה שאנן, פתח תקווה, רחובות וגבעת שמואל. גרעין זה ביחד עם חברת הנוער 'צאלה' שיפרו את המצב הדמוגרפי בנירים לאחר עשר שנים ללא השלמה. לאחר מלחמת ששת הימים נמחק קו הגבול הישן והתחדשו פעולות החבלה מרצועת עזה ובעיות הביטחון. הוקמה גדר על הקו הירוק ההיסטורי, דופנו הטרקטורים והקומנדקרים והדרכים נבדקו מדי יום.

נירים - העשור השלישי [מתוך אתר נירים, קצת היסטוריה] השלום המיוחל לא הגיע. ב 1967 פורצת מלחמת ששת הימים, והיא פותחת עשור שלישי לנירים. השניות בין תקווה להתחדשות לבין החיים בצל המלחמה נמשכת. ב 1965 מגיע לנירים גרעין "תדהר" (חניכי השוה"צ מקיני ת"א, נווה שאנן, פ"ת, רחובות וגבעת שמואל) ויחד עם חברת הנוער "צאלה" מתמלא "החור הדמוגרפי" של נירים לאחר עשר שנים ללא השלמה. במלחמת 67' נמחק הגבול הישן. השכנים מעברו השני של "הקו הירוק" נשארו. בעיות הביטחון שבו והשתלטו על דאגות היומיום: בדיקת הדרכים, הקמת גדר על הקו הירוק ההיסטורי, דיפון הטרקטורים והקומנדקרים ולמרות הכל פציעתו הקשה של "גזר" (אליעזר ולך). אמיר אבני ז"ל, בנם של דורה ואבינועם, הבן הבכור של הקיבוץ, נהרג בעלותו על מוקש במטע האבוקדו סמוך לכניסה לנירים ב 18.2.1971. **עד כאן מתוך אתרים ברשת, החשיבות של גרעין השלמה**

מימין ברוך כהן עם נאוה עציון, דרורה לביא וענת מלמד מסירות את הלוט מעל שלט ההנצחה

גם השכנים זוכרים

באווירה מרגשת נערכה בעין השלושה תפילה מיוחדת לזכרם של זאביק ושחר ז"ל. הטקס כלל הצבת לוחית הנושאת את שמותיהם של החללים בלוח זיכרון מיוחד בבית הכנסת. התפילה התקיימה בהשתתפותם של המשפחות, חברי נירים וחברי עין השלושה.

גם למטיילים ולאורחי הגלריה. המקום ימשמש בעתיד גם את הצועדים בצעדת 'בשבילים' לזכרם של השלושה.

באירוע הפתיחה השתתפו המשפחות רבים מהרבש"צים וחברי יחידות הבטחון השונות וחברי נירים

אתר ההנצחה הוא חניון שכבר היה קיים בקצה שדרת האקליפטוסים שליד גלריית הבית הלבן. במשך השנים שירת החניון הקודם בעיקר את צוותי הסיור של צה"ל שהיו עוברים במקום. עכשיו הם יזכו למקום משופר ויהיה בו מקום

ביוזמתו של **ברוך כהן** הרבש"צ ממגן, הוקם אתר הנצחה לזכרם של **זאביק עציון שחר מלמד וסרן ליעד לביא** שנהרגו במהלך 'צוק איתן'

ציור של דורון מהתערוכה ומשתתפי המשחק לזכרו של עדי

אהב לשחק ולידו נמצאת אבן הזיכרון שהניחו חבריו. אלא שהפעם, כך הוחלט, היה זה המשחק האחרון. האזכרה לדורון צויינה השנה בתערוכה מצוירה שאצר **דוד לב** - בארכיון.

בחודש החולף התקיימו בנירים שתי אזכרות מיוחדות. עשר שנים למותו של **עדי פטר ז"ל** ועשרים שנה למותה של **דורון זילצר ז"ל**. האזכרה לעדי צויינה כמו כל שנה במשחק כדורגל מסורתי על הדשא שעליו

ארוחת ראש השנה
המסורתית סבלה
השנה מרייטינג נמוך
מדי. כנראה שחברי
נירים מעדיפים
את חוג המשפחה
המצומצם. כתוצאה
מכך, הוחלט בועדת
תרבות לחגוג את
השנה החדשה על
דשא הבריכה, בערב
שלמחרת, עם מסכת
'משלנו', עוגות
של דניאלה, קפה
ופיטפוטים. בסיום
הופרחו בלונים
עם ברכות לשנה
החדשה.

המשך
בעמוד הבא

בערב יום כיפור עשינו את חשבון
הנפש שלנו עם ד"ר אורי רוסט
ממגן שהיה בעברו הקרוב איש
קהילת המודיעין והרצה על
'הקונספציה' שהייתה בבסיס
'המחדל' המודיעיני של מלחמת יום
כיפור.

'טיולקונצרט' בקיסריה.
אוטובוס יצא מנירים
ביום שישי לקיסריה.
שם עברו משתתפי
הטיול מאתר לאתר
עם המדריכה שסיפרה
על המקום ועברו,
ובסיום כל קטע הופיע
אנסמבל 'נעמה' בשירים
מהקלסיקה הישראלית.
הטיול הסתיים במסעדה
בג'אסר א זארקא
על החוף. האוכל לא
משהו אבל המעבר אל
המסעדה בערב והמקום
עצמו הזכיר לכולם שיש
לישראל חצר אחורית
נשכחת.

ערב סוכות על דשא הדקלים.
על האש ועל העוגות עם במה
אחת בשבילנו ואחת לקרקס
האפריקאי.

סיכום החופש במרכזון סנונית ופרידה/ דניאל וולף

הפעילויות, הנסיעות והאינטנסיביות החיובית - כל אלו כקומפלקס שלם מהווים בעיניי מסגרת איכותית אשר היתה לי הזכות להיות חלק ממנה בשנה האחרונה. בשנה הזו גיליתי דברים רבים על עצמי, על המקום בו גדלתי ובו אני חייה ועל חיי בעתיד.

החווייה המתקנת וסגירת המעגל אשר זכיתי לחוות בתור מדריכה הנם דברים אשר לא הייתי מוותרת עליהם. נזכרתי תמיד איך אני בתור ילדה חוויתי את המדריכים שלי בסנונית ולמדתי מהזכרונות שלי

איך לקדם, איך להכיל, איך להציב גבולות, כמה ומתי, ומתי גם לא

ופשוט לתת חיבוק ענק. 23 ילדי המרכזון נכנסו לי מאוד עמוק ללב והפרידה מהם היא לא פשוטה. גם הפרידה מהצוות המקצועי, החם, האוהב, המכיל, המלמד, נותן הביקורת והמעצים.

מסכמת את השנה הזו כשנה מאוד חשובה בחיי ומאחלת לכולם המון הצלחה בהמשך.

23 ילדי המרכזון נכנסו לי מאוד עמוק ללב והפרידה מהם היא לא פשוטה

סיכום של תקופה הוא דבר מסובך... אתחיל מהקשה פחות, החופש במרכזון! את החופש התחלנו לבנות תקופה ארוכה לפני שבכלל התחיל, חשבנו מה אנו יכולות בתור צוות לתת לילדים, מהו הערך המוסף אותו נרצה להנחיל, איך נחבר את הילדים לקהילה בה הם חיים ואילו כישורי חיים נרצה להעניק.

היו לנו פעילויות שונות ומגוונות, נסיעות רבות

לפארקים, למשמר העמק, ולהצגה, עברנו

שבוע בריאות, ופעילויות על העולם,

כתבנו עיתון של ממש אשר חולק

בתאי הדואר להורים ובעיקר

נהנינו מזמן איכות יחד. ניכר

היה שהילדים נהנו והפיקו

את המירב מהחופש

הגדול.

לפי תפיסתי הזמן

החשוב ביותר במרכזון

הנו הזמן החופשי שבו

נעשית מרבית הלמידה

המשמעותית, זמן שבו

הילדים מתמודדים עם

פתרון בעיות וכך מסגלים

לעצמם את כישורי החיים.

חידת דורון / ארנון אבני

בשבוע שהתקיימה האזכרה לדורון ואיתה תערוכת ציוריה, הייתי בחו"ל. לצערי לא ראיתי את התערוכה, אבל אני זוכר את דורון כילדה מוכשרת הרבה מעבר למה שמכונה "מוכשרת" בפי כל. בשנת 2013 פירסמתי בפייסבוק שלי מאמר בשם 'חידת דורון' ותמונה שציירה דורון שאותם אני מביא לכאן. בסוף המאמר פתרון לחידה שהופיע רק לאחר הפרסום. אל הציור הזה הגעתי כאשר עיצבתי עלון מיוחד לעמותה שהוקמה על שמה ונועדה לגיוס כספים לקניית MRI לסורוקה, מכשיר שלו היה שם באותם ימים - יכול היה להציל את חייה. (הכסף שגוייס לא הספיק לזה והמכשיר שנמצא שם היום נקנה שנים מאוחר יותר).

אצלי בסטודיו, תלוי במסגרת ציור של אישה וחתול על ברכיה. הוא מצויר בקווים חופשיים בעפרון צבע חום על נייר A4. לא יצירה גדולה במונחים אובייקטיביים, אבל בשבילי הוא מחזיק שתי חידות.

את הראשונה אני מנסה בפוסט הזה לפענח למרות הסיכוי הקלוש: כמי שזכה ללכלך ניירות רבים מאוד בציורים וקשקושים, ולבלות שעות רבות אצל טובי המורים לרישום, אני יכול לקבוע די בוודאות, שמי שצייר את הציור הזה ידע משהו על רישום. הביטו בחתול הזה: אם פעם ניסיתם לצייר חתול - מהר מאוד הגעתם לנוסחה השגורה: חתול שגופו בפרופיל וראשו מביט הצידה אל עיני הצופה. זה פשוט - לפני של חתול יש נוסחה קלה וסימטרית שכולם יודעים, וצריך הרבה סקרנות כדי להתעקש ולצייר אותו דווקא מהזווית הזו, חצי מהצד וחצי מאחור. האם יכול מישהו להעלות על דעתו ייצוג מדויק כזה של ברך החתול שכמעט מסתירה את כתפו בשל ה'הקצרה' שתעתעה בדורות של ציירים? ראו את הזנב שבגלל הזווית האחורית נמצא במרחק כזה גדול מהירך? שימו לב ללחי החתול שכמעט מסתירה אפו שצויר גדול מדי, קצת אנושי, כאילו כדי להדגיש שהוא לא נישכח. הביטו בידיים של האישה המונחות על ברכיה - זה לא פשוט, אני רואה לפעמים ציורים של מאירים, שמחשיבים את עצמם מדופלמים - שנכשלים בזה. לפני האישה, ראו את הבנת העומק ותלת הממדיות של האף והעין שקצת מסתתרת מאחורי גשר האף העדין... לא הייתם מניחים שציירה את זה ילדה בת פחות מתשע. אבל זו עובדה.

מה שעוד יותר קשה להאמין זה שהציור נעשה ללא מקור אמתי, מצולם, או מצויר. לילדים בגילה של דורון אין מודלים בשיעורי ציור בבית הספר. אבל אני מנחש שמהו אכן היה. תמונה או ציור... וזו השאלה הראשונה: האם מישהו יכול לזהות את המקור?

השאלה השנייה תישאר ללא מענה, אבל תמיד תישאר. גם אם יש מקור לציור הזה, הוא איננו מפחית את גודל ההישג. הקו הרגיש והמחפש, איננו העתקה טכנית. הוא מבטא הבנה מעמיקה של מה שנראה לעיני הציירת, או בעיני רוחה. על פי ניסיוני והוא כבר לא דל, הקו הזה מבטא התבוננות שנלמדת במאמץ רב. מאמץ שתכליתי להיפטר מ'מניירות אינסטנט' של ציור ללא צורך בהתבוננות, על פי נוסחה חסרת זהות ואופי של 'איך נראה חתול, ואיך נראית יד אדם מונחת על

ברך'. את אלה לומדים בשיעורי רישום להמיר במבט נקי מהנחות קודמות, שחושף את המבנה האמתי והחד פעמי שמול העיניים. זה לא משהו שילדים בגיל הזה יודעים לעשות ונדיר שבכלל ירצו לעשות.

אפשר היה אולי לקצר את הסיפור ולהציג את כל השאלות בפני דורון עצמה. אבל דורון זילצר, כבר לא תעזור לנו בזה. היא נפטרה לפני שמונה עשרה שנים ממחלה פתאומית. ולכן, השאלה השנייה תישאר ללא פתרון: לאן הייתה מגיעה דורון, עם הכישרון הזה ושובל הציורים שסימנו את מסלול חייה הקצרים - אילו הייתה נשארת אתנו?

עד כאן ה'פוסט' מהפייסבוק. להפתעתי קיבלתי תשובה ישרה ומידית מהלן שאמר לי שאין חידה: דורון ציירה את זה בבית ללא מקור כלשהו. משום מה הבנתי עד אז שהציור הובא מבית הספר.

העבודה היא כל היינו / גילה וסולו

במהלך 70 שנות הקיבוץ, ארגון העבודה והיחס אליה, היה שונה מאוד. סידור העבודה היומי של הענפים, התלוי על הלוח (היום הכל מתרחש במחשב) העבודה נחלקה לכמה סוגים: העבודה הקבועה בענפים ואחרי זה גיוסים, תורנויות קבועות, מבצעים יזומים.

גיוסים רק בחלקם על חשבון העבודה, בעיקר בחקלאות: עישוב כותנה, הידוק כותנה, דילול תירס, קטיף חוחובה, שקדים, אבוקדו ועוד.

פריקת משאיות עם שקים של מזון לבעלי חיים (לפעמים 80 עד 100 קילו), דשן וזרעים, תפיסת עופות, העמסת קש וחציר בקילשונים, העברת צינורות השקייה, בעיקר בלילה.

תורנויות קבועות: שמירות (אחת לחודש בערך). החברים "שומרים מסתובבים". חברות - (עד החודש החמישי להריון) שמרו על המגדלים ובבתי הילדים. תאור שמירה על מגדל: ללבוש שינל (מעיל צבאי ארוך וכבד), רובה אנגלי כבד. יש לטפס עד ראש המגדל וגם לרדת. שמירה ראשונה מ- 20.00 עד 2.00, שמירה שנייה מ- 2.00 עד 6.00 פלוס חצי יום עבודה

אחרי השמירה. שמירת שער ע"י חברים. אמבושים (מארבים) בשדות ובמטעים. תורנויות בחדר האוכל: "שש - תשע". שטיפת כלים אחרי חגים ועריכה לפני ... תורנויות בבתי הילדים - הקמות, השכבות והחלפות. כל אלה - נוסף על תורנויות עבודה בשבת. מבצעים: בניית בריכת השחייה בהנחיית אלישע קלי. כל העבודה נעשתה בהתנדבות. השינויים המהותיים וההקלות כיום נובעים מהתפתחות הטכנולוגיה, בעיקר בחקלאות. היו גם התנדבויות בין-קיבוציות בתוך התנועה. אחרי ההתקפה עלינו במאי 1955 והפגיעה הקשה בצוות הרפתנים, שבו נהרג חיים שפרוני ונפצעו קשה צבי ק. ועליזה הנימן, הגיע אלינו יוחנן, מרכז הרפת של קיבוץ שובל ומהזורע הגיע אלינו משה שניצלר, כאח-חובש לתקופה ממושכת. העלינו כאן מעט מהזכרונות שלנו ואנחנו מזמינים אל החברים להוסיף פרטים ששכחנו.

גילה

וסולו

צילום: עמוס בשן

חג הקיבוץ לפני אי אלו שנים. במסגרת החגיגות המציאו ספורט חדש: כדורגל אופניים. לחלק מהאופניים הותקן הגה קטן שהיה אמור לשפר את יכולת הבעיטה לשער. האטרקציה היתה כל כך גדולה שהטלוויזיה הישראלית שלחה את בכיר במאיה דן בירון בכבודו ובעצמו (הבחור הגבוהה בתמונה) לסקר את הספורט החדשני שהומצא בקיבוץ נירים. מצטער שאין לי יותר פרטים פשוט הייתי קטן ונרגש חג קיבוץ שמח! לכל בני נירים, שגיא בשן.

איריס אבני

לפני מספר שנים הגיע השחקן הנהדר דרור קרן להופעה בנירים. אתו הגיע גם המוזיקאי אורי לשמן. למופע קראו "קצה של חוט". לקראת סוף המופע קרא דרור שיר שנכתב על ידו ונקרא 'היכנע'. שנינו (ארנון ואני) מאוד התרשמנו מהשיר ובסוף המופע נגשנו אליו ושאלנו איפה אפשר למצוא אותו. דרור הסביר שזהו שיר ששמור אצלו בלבד והוא מקווה לפרסם אותו, ביחד עם קטעים נוספים שכתב, בספר שיוציא. **על פי בקשתנו הוא הוציא עט ורשם את המילים על גב התכנייה של המופע.** מאז, השיר תלוי לנו דרך קבע על המקרר ודואג להזכיר לנו 'להיכנע כמי שחי עכשיו ורואה את כל חייו מהסוף להתחלה'.

היכנע / דרור קרן

ליפי העולם, כשהרוח נח עליך
ללב שלך ששר פתאום
שאתה המנגינה
היכנע!

לגדול ולמופלא ממך,
לים, לשמש ולעץ
שהיו לפניך והיו אחריו
שנה אחר שנה
היכנע!

היכנע באהבה.
לפני כניעתך הסופית, הגדולה
היכנע כמי שחי עכשיו
ורואה את כל חייו
מהסוף להתחלה.

למזל, המאיר לך פנים לרגע,
לגורל שמחשיך, או להפך
לכל מה שחשבת בטוח והשתנה,
היכנע.

אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע

אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע
אני, המאיר לך פנים לרגע

טיפות / אתגר קרת

חברה שלי אומרת שמישהו באמריקה המציא תרופה נגד להרגיש לבד. היא שמעה על זה אתמול בשישים שניות בגלי צה"ל, ועכשיו היא כבר שולחת מכתב אקספרס לאחותה, שתקנה לה מזה ארגז ותשלח בדואר. בשישים שניות אמרו שבחוף המזרחי מוכרים את זה בכל רשתות השיווק, ושבניו-יורק זה כבר ממש להיט. זה בא בשני סוגי אריזות - טיפות ותרסיס. חברה שלי ביקשה טיפות. היא אולי לא רוצה להרגיש לבד, אבל גם לא לפגוע באוזון. את הטיפות אתה מטפטף לאוזן, ותוך עשרים דקות אתה מפסיק להרגיש בודד. זה עובד על איזה קטע כימי במוח, הסבירו על זה ברדיו, אבל החברה שלי לא הבינה. היא לא בדיוק מארי קירי, החברה שלי, היא אפילו קצת מטומטמת. כל הזמן רק יושבת וחושבת שאני הולך לבגוד בה ולעזוב אותה וכאלה. אבל אני אוהב אותה, אוהב אותה כמו משוגע. עכשיו, היא אומרת כשהיא חוזרת מהדואר, היא כבר יכולה להפסיק לגור איתי, כי הטיפות או-טו-טו יגיעו, והיא כבר לא מפחדת להיות לבד.

"לעזוב אותי?", אני אומר, "בשביל טיפות?". למה? אני הרי אוהב אותה, אוהב אותה כמו מטורף. תלכי אם את רוצה, אני אומר לה, אבל שתדעי לך ששום טיפות אוזניים מסריחות לא יאהבו אותך כמו שאני אהבתי. רק שטיפות אוזניים גם אף-פעם לא יבגדו בה. זה מה שהיא אומרת, ואחר כך הולכת. כאילו שאני כן.

עכשיו היא שכרה דירת גג בפלורנטין, ומחכה כל יום לדוור. אני, אין לי כלום מהדואר, זה לא מרגש אותי, וגם אין לי חברים בחו"ל שישלחו לי דברים. אם היו לי, כבר מזמן הייתי נוסע אליהם. הייתי יוצא איתם לשתות ביחד ומספר להם את הצרות שלי. הייתי מתחבק איתם הרבה ולא מתבייש לבכות לידם וכאלה. יכולנו לבלות ככה שנים, להעביר את כל החיים שלנו. טבעי מהטבע, יותר טוב מטיפות.

איל רז

תמיד הייתה בי סלידה משיעורי ספרות. זה לא שאני לא אוהב ספרות, ההיפך הוא הנכון. אני פשוט לא יכול לסבול את השאלות הקרות והמשעממות, עם התשובות בתבניות הקבועות, לפי אותם פירושים, שמוכתבים על ידי משרד החינוך והנירמול, ויכולים להרוס כמעט כל יצירה - "הבגרות פוגעת בספרות". אבל יש יצירות כל כך טובות שההנאה ששאבתי מהן לא נפגעה כהוא זה. למשל הסיפור הקצר "טיפות", שבו נתקלתי לראשונה במבחן הבגרות, ובעיניי מבקר את תרבות המסכים, הרשתות החברתיות וקידמה טכנולוגית ריקה, בצורה גאונית שמגחיכה את המציאות כמו שרק אתגר קרת יודע.

רוצים לשתף שיר או סיפור קצר אהוב?

צרו קשר עם אדם, בנייד - 6357, בדוא"ל adamlevy468@gmail.com

לפני שישים שנה / יוסי חסין*

לפני שישים שנה נסענו לאמריקה באוניה. שבועיים מחיפה לניו-יורק, לאירופה הספיקו ארבעה ימים קצרים. כהקצבת מטבע זר קיבלנו עשרה דולר לאיש.

לפני שישים שנה השתמשנו בנייר-אוויר דקיק כדי לשלוח מכתב לחו"ל, כתבנו בעט נובע, ספגנו את הדיו בנייר-סופג וליקקנו את המעטפה בלשון שלופה.

לפני שישים שנה אפינו עוגה אחידה בסיר פלא על פתיליה. ושרנו עוגה עוגה במעגל נחוגה.

לפני שישים שנה היה סנדלר בכל שכונה, במבוי סגור בין שני בתים. הלכנו אליו עם הנעליים החדשות והוא שלף מסמרים מבין שיניו החשוקות והוסיף פרסת ברזל לעקבים ומסמרים עגולים לסוליה. וכך צעדנו לאימוני "ההגנה".

לפני שישים שנה היה חייט בכל שכונה, שחלק חנותו עם שען, או רפד. הלכנו אליו עם בד פופולין לתפור ממנו חולצות, ועם מכנסי צמר ישנים של האח הגדול שמהם גזר לנו מכנסיים קצרים ומדד אותנו מכף רגל ועד מפשעה, מכתף אל כתף, ומצוואר ועד מותן.

לפני שישים שנה אימא בישלה נזיד עדשים על פתיליה, הכובסת הרתיחה מים על פרימוס ואני נשלחתי לקנות בדחיפות מחט לפרימוס. שרנו "כותונת לילה נפלה בפיילה". שאון הפרימוס עודנו באוזניי.

לפני שישים שנה שתינו בקיוסק גזוז, בבית הקפה צוף, וברחוב הרצל את "המיצים הטבעיים של האחים רובננקו". במסעדות ובבית כוסו שולחנות העץ בשעוונית צבעונית.

לפני שישים שנה הייתה בכל פינת רחוב מסעדה של תנובה, בה קיבלת חביתה ולבניה וקמצוץ ריבה בצלוחית. התה הבהיר הגיע בכוס זכוכית לוחטת, עם ידית מזוזה.

לפני שישים שנה השתמשנו באבקת ביצים ובאבקת חלב והתלוצצנו שלמדבר יש לקחת אבקת מים. שמים כפית אבקת מים בכוס מים, בוחשים היטב ושותים לרוויה.

לפני שישים שנה בגרוש ובגרר היה חור. לא באוזן. ולא בגאווה הלאומית.

לפני שישים שנה חיממנו את הבית בתנורי נפט. קיררנו בקיץ סדינים רטובים תלויים על התריסים.

לפני שישים שנה הבנות לבשו מכנסיים קצרים עם גומי על הירכיים. בנים - מכנסי אתא קצרים עם הכיסים בולטים החוצה בחן. חולצה רוסית הייתה שיא ההידור והגנדור. מי שרקמה לך אותה הפתיעה אותך על המתבן.

לפני שישים שנה היו בעולם ובאו"ם פחות מחמישים מדינות. אחת מהן הייתה ישראל עם שש-מאות אלף תושבים. מי היה מאמין שנגיע לשבעה מליון, שכלכלתם וקלקלתם מפרות ומפרות את כללי הצדק, החמלה והסולידריות.

לפני שישים שנה האביזרים האלקטרוניים המפותחים ביותר היו רדיו, קומקום חשמלי ומכונת גילוח. מי שנסע לאמריקה זכה לראות טלוויזיה. זה יגיע פעם אלינו?!

לפני שישים שנה המקרר שלנו עבד על קרח. עגלת הקרח הייתה עוברת ברחוב, והיינו עומדים בתור וקונים רבע בלוק. מכל בלוק קרח חתך המוכר חמישה רבעים. על יסודות איתנים אלה בנינו מדינה.

לפני שישים שנה נשמרו הפירות והירקות בארון אויר מרושת בקיר המטבח. לצידו עמדו מרסס הפליט ומלכודת העכברים ומחבט הזבובים.

לפני שישים שנה קראנו כל בוקר את "דבר", צעדנו ב-1 במאי בתהלוכת ענק עם דגלים אדומים ושרנו "דגל אדום נישא במרום! כי בא היום! נתק את הכבלים" לא התכוונו לכבלים של הטלוויזיה.

לפני שישים שנה באגם החולה היה אגם ובים המלח היה ים. בשפלה היו פרדסים. ובממשלה היו מנהיגים.

וכל זה רק לפני שישים שנה

יוסי חסין היה חבר נירים לפני שנים רבות. באותן שנים היה פעיל בתחום התרבות והרבה לכתוב לעלון נירים וגם ללהקת הפיזמונים' הפופולארית של אותם ימים.

מאז הוא שומר על קשר ושולח אלינו מדי פעם מאמרים פרי עטו.

לזכרם

יעקב ברכה 19.10.48 - 10.5.27
יעקב ז'יטומירסקי 18.10.73 - 6.6.47
זאב מאיר 23.10.95 - 22.4.28
שלמה יבלונקה 2.10.2013 - 10.12.1936

חג סוכות בנירים

